



2415

# REVISTA NOĂSTRĂ

PUBLICAȚIUNEA SOCIETĂȚII LITERARE  
A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA”  
SUB CONDUCEREA D<sup>lui</sup> PROFESOR D. PAPĂDOPOI

## SUMAR

D-l Prof. C. Calmuschi	Publicații școlarești
Aurel C. Popovici	In zori (versuri)
Al. Gorgos	Castel Sant Angelo
D. Pălânceanu	De-acum.... (versuri)
Em. Constantinescu	Glorii apuse
V. I. Popa	Sonet (versuri)
D. Dumitriu	Pompei
M. Evanovici	Cugetări
Const. Vulpescu	Ce-a distrus și ce-a păstrat Vezuviul
A. Velculescu	Lampa electrică Nernst
C. Th. Filipescu	Cine sapă groapa altuia..... (teatru)

Soluții și probleme.  
Voci din presa italiană.



Delegații noștri autorizați cu desfacerea revistei sunt :

M. Arifeanu cl. V-a Liceul «Petru și Pavel» Ploești.

V. V. Pella cl. VI Liceul Internat str. Anastase Panu, 20 Iași.

Aurel Munte cl. VII Liceul Național Iași.

Th. V. Dănilă cl. VIII Liceul «Principele Ferdinand» Bacău.

Gh. Antoniu cl. VII R. Liceul «Petru-Rareș» Piatra-Neamț.

Em. Grigoriu cl. VI-a Liceul «A. Bașotă» Pomârla

D. I. Dimitrescu cl. IV Gimnaziul «V. Boerescu» R-Sărat

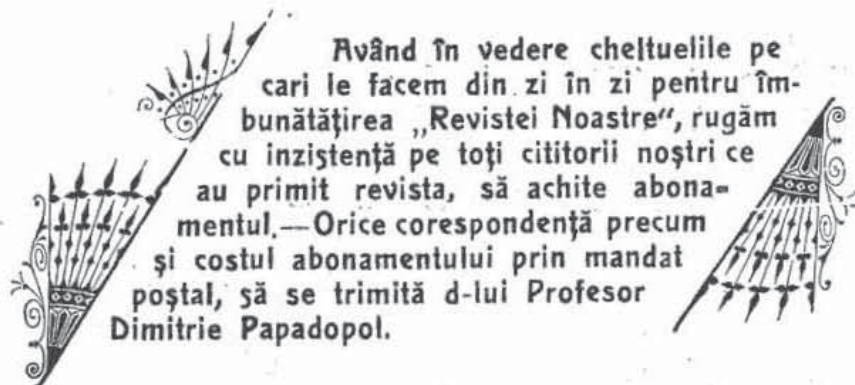
Gh. S. Iorganda cl. VII M. Liceul „Hașdău” Buzău.

Ion Bărcălescu cl. VII Liceul „Hașdău” Buzău.

A. Dumbravă cl. VI Lic. Națion. str. Ghica Vodă 53, Iași.

R. C. Vitan cl. IV Gimnaziul din Caracal.

Grigore A. Trifescu cl. III Gimn. «Al. Ghica» Alexandria.



Având în vedere cheltuelile pe cari le facem din zi în zi pentru îmbunătățirea „Revistei Noastre”, rugăm cu insistență pe toți cititorii noștri ce au primit revista, să achite abonamentul.—Orice corespondență precum și costul abonamentului prin mandat poștal, să se trimită d-lui Profesor Dimitrie Papadopol.

„Revista Noastră” apare la 1 și 15 ale fiecărei luni.

Abonamentul pe un an . . . . .	4 lei
„ „ pe $\frac{1}{2}$ an . . . . .	2 lei 50
Un număr . . . . .	20 bani.

Manuscrisele și răspunsurile concursului literar, se vor trimite D-lui Profesor Dimitrie Papadopol, strada Sf. Nicolae-Stroe, Focșani.

Pentru viitor atât chestiunile propuse din matematică fizică și chimie, cât și soluțiile lor se vor trimite pe adresa D-lui profesor Savel Rahtivanu de la liceul din Focșani.

Persoanele care primesc două numere consecutive se consideră ca abonate.

==== Manuscrisele nu se inapoiaza. ====

# Revista Noastră

XXXXXXXX PUBLICAȚIE ȘCOLARĂ XXXXXXXXX

Sub conducerea D-lui Profesor D. PAPADOPOL

## PUBLICAȚII ȘCOLĂREȘTI

Părerile asupra publicațiilor școlărești nu sunt la fel. Unii sunt contra acestor publicații, aducând ca motive, că în general răpesc elevilor timpul pentru studii, iar în special că pe cei cu oare-cari predispoziții spre literatură, îi fac din fașă presunțioși.

Aceste motive le-am auzit de mai multe ori; le-am auzit și când această revistă a fost cunoscută la liceul din Galați, dar nu mă impac cu ele.

Eu socot că școala nu trebuie să aibă un caracter absolut dogmatic. Liceul trebuie să dea elementele unei culturi generale și să ajute toate predispozițiile bune în dezvoltarea lor. Nu cred că o școală își înțelege bine menirea ei, când se închide în cercul unui rigid program oficial. Tot așa nu cred că elevii buni sunt numai aceia cari învață din scoară în scoară cărțile prevăzute în program ori fac cu exactitate de mașină lucrările propuse de profesori în clase. Această «mașinalizare» oficială a învățământului o socotesc dăunătoare și celor sârguitori și celor talentați. Adesea elevi foarte sârguitori es istoviți din școală, și nu de puține ori am văzut pe cei ce au ocupat primele locuri în clasificațiuni, ne mai producând nimic de seamă după ce isprăviau școala, ori rămânând niște mediocrități. În același timp s'au văzut elevi socotiți mediocri față de învățătura oficială, devenind mai târziu talente remarcabile în diferite direcțiuni.

Cum se explică lucrul? Au fost tardive aceste talente? Nu e posibil ca până la vârsta de nouăsprezece ani, când un elev isprăvește liceul, adevăratele talente să nu fi înmugurit. Sunt copii talentați, cari se adaptează bine disciplinei rigide a programelor; sunt însă unele spirite independente ori refractare, cu anumite predispoziții ce se dezvoltă mai timpuriu, și cari înfrâng limitele impuse de programe. Firește că școala și programele sunt făcute pentru generalitatea casurilor și nu pentru excepții. Nu sunt părtaș a libertății absolute, mai vârtos în învățământul secundar, ca fie-cine să învețe cum o vrea și ce-o crede. Dar iarăși nu pot admite o astfel de rigiditate în organizarea școlai

și în aplicarea programelor, în cât să cercuiască ori-ce manifestare în afară de ele. Imi aduc aminte, că pe când eram în cursul superior de liceu, înfiinșasem o societate literară, prima încercare pe acea vreme. Directorul nostru de atunci ne-a dizolvat-o, pe motiv că ne pierdem timpul pentru studii, iar la obiecțiunea noastră că-i consacram numai orele libere, ne-a răspuns scurt, că în orele libere... să dormim! Somnul e bun cât trebuie și când trebuie, dar dacă e prea mult... îngreue capul, ca să nu spun alt-fel. N'ași putea zice nici odată tinerilor dela „Revista Noastră” „când ești de la școală, dacă n'aveți alt-ceva de făcut, dormiți”, căci încercările poetice ale unora și cele nuvelistice ale altora dovedesc, că între școală și între somn, acești tineri găsesc încă ceva bun de făcut, și foarte probabil că cu timpul vor face lucruri și mai bune. Școala trebuie să pue normă și disciplină în învățământ, dar dacă ele ar fi așa de rigide, încât ar împedica un singur talent să se ivească, ar știrbi din menirea ei.

Nu cred temeinic nici argumentul, că elevii publiciști devin presumțioși. Aici rolul și răspunderea o au conducătorii acestor tineri, cărora li se cere multă pricepere și multă pătrundere. Ei au menirea de a forma în elevi și cugetarea și exteriorizarea ei. Nu înțeleg elevii să publice singuri și ori unde tot ce le trece prin minte, dar într-o revistă a lor, sub conducerea unor profesori pricepuți e alt ceva. După cum lecturile extra-școlare, excursiile, serbările date de elevi, sunt mijloace minunate pentru dezvoltarea părții sufletești și îmbogățirea culturii, tot așa publicațiile școlărești, bine conduse, mi se par menite a dezvolta personalitatea elevilor și a îndruma bine talentele adevărate.

Publicațiile școlărești, ca și cele alte mijloace de cultură extra-școlare, mai au încă un bun. Ele nasc stimulent între elevi, iar în orele libere îi atrag spre alt-fel de ocupațiuni, de cât spre plăceri nepermise, dăunătoare fizicului și moralului, cum se vede mai ales în unele orașe mari.

Partisan dar al publicațiilor școlărești, ca și al celor alte mijloace de cultură extra-școlară, am primit cu bucurie această revistă și o citesc cu interes din ce în ce mai mare.

CONST. CALMUSCHI

Galăț

Profesor

## IN ZORI

Incetul cu'ncetul se face lumină;  
Chiar steaua din urmă pălește l  
In zare departe încet se'nroșește  
A cerului boltă senină.

Și purpura zilei pe cerul albastru,  
Intinde o mare de șânel  
Din dealul din zare alene se frânge  
Bătrânul dar veselul astru ...

Piatra-Neamț.

O floare-și deschide petala ei fină  
Și-o scaldă în stropii de rouă,  
Apoi căpătând lucire mai nouă  
Șurăde de grație plină l..

Din crâng imn de slavă se urcă'n spre soare  
Prin șute de glașuri șfioase  
Iar pâlcuri de păsări cu aripi frumoase  
Se'nalță și zboară în zare ...

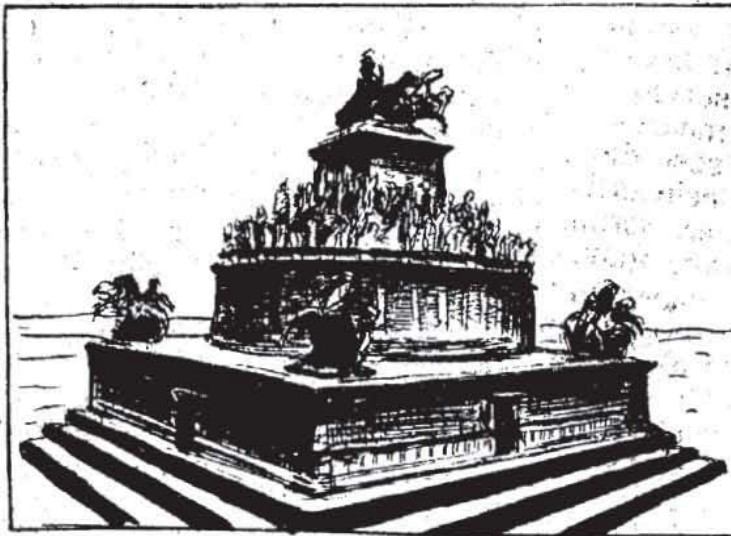
Aurel Gh. Popovici. cl. VII-a R. Liceul „Petru-Rares”



Amintiri din Roma

## Castelul Sant Angelo

De dimineață plecăm cu toții pe marginea fluviului și ne îndreptăm spre Vatican. Văzusem până atunci urmele mărețe ale Romei latine: *Forul roman* și altele—și admirasem câteva din operele Renașterii italiene în frunte cu *Biserica Sf-tului Petru*; acum aveam să vedem unul din monumentele cele mai originale și caracteristice ale Romei medievale: *Castelul Sfântului Inger*. Mai mult încă: frumosul castel fiind zidit deasupra ruinelor unui măreț monument roman, *Mauzoleul Impăratului Adrian*,—el e imaginea minunată a suprapunerii, pe pământul vechei Italii, a atâtor neamuri,



Mauzoleul împăratului Adrian.

Desen de S. Mohr.

a atâtor civilizațiuni, care toate au lasat urmele lor în trecerea prin veacuri.

Trecem curând pe lângă frumosul *Palat al Justiției* și ajungem pe podul ce duce spre Castel;—podul e cel mai frumos de peste Tibru și amândouă laturile îi sunt împodobite de statuiele de marmoră ale Apostolilor Petru și Pavel și a câtorva îngeri, lucrute de marele sculptor *Bernini* și școlarii săi. În fața noastră apare, măreț și întunecat, Castelul, ce-și profilează pe cer, desenul crenelurilor și turnurilor de apărare. Pătrundem în castel prin poarta ce se des-

chide între două bastioane uriașe și suntem îndată întâmpinați de comandantul castelului, *Colonelul Borgati*, un învățat arheolog, care a jertfit mulți ani de muncă pentru studiul complicatului monument;—dânsul a auzit cu cea mai mare bucurie că suntem Români și ne anunțește lucruri plăcute de țara noastră. Acum a venit în persoană, să ne arate castelul și e nespus de muițumit, când noi îi cerem și el vede că înțelegem deslușirile în italienește. Castelul de azi, ne spune dânsul, e așezat pe ruinele mărețului monument roman: *Mauzoleul Împaratului Adrian*. Puternicul împarat se îndeletnicește mult timp din viață cu clădirea locașului său de moarte, pe care-l împodobeste bogat cu statuete artistice, ce adusesese din călătoriile sale în Orient. Mărețul mormânt era unul din cele mai minunate monumente romane: foarte mare ca întindere, era format dintr'o bază pătrată, pe care se ridică o zidire circulară; tot numai în marmură scipitoare, el era minunat împodobit cu coloane scumpe de porfir și de granit, cu frescuri și podoabe bogate; iar pe culmea mormântului împărătesc, se află un car al Soarelui, tras de patru cai repeziți în fugă. Pe acoperișul monumentului era o terasă plantată cu chiparoși, acei copaci triști și întunecați, îndemnători la rugă și gândire; iar această «grădină stărnată» era încinsă de jur împrejur de o ghirlandă de statui minunate. Ca martori ai frumuseții trecute, au rămas, pe lângă zidurile cele neperitoare, câteva statui frumoase, ce împodobesc muzeul Vaticanului și alte câteva podoabe. Ni se arată o placă de marmură: pe ea sunt săpate frumos flori de mac,—imaginea somnului veșnic,—care împodobeau altă dată acest locaș al morții.

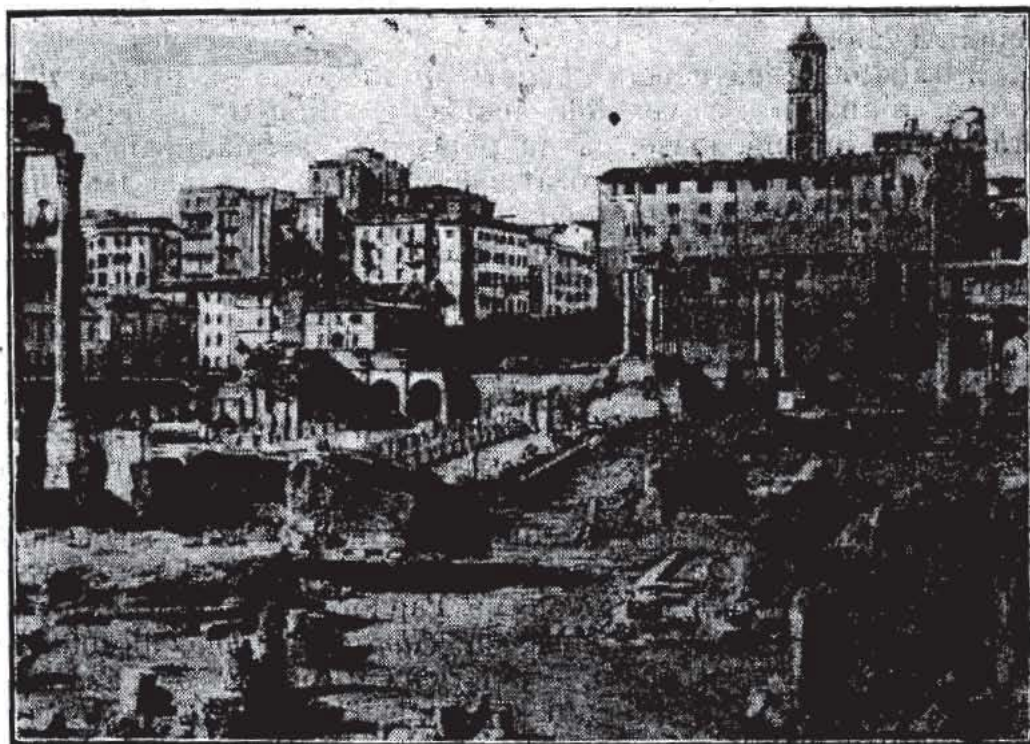
Pe acest mauzoleu, se înalță, după trecere de câteva veacuri, Castelul de azi, și de atunci, în tot timpul sbuciumat al veacului de mijloc,—veacul de superstițiuni și lupte pentru credință, timpul vrăjitorilor, a «vendetelor» și a trădărilor,—castelul fu martorul mai tuturor faptelor sângeroase, ce turburară viața Romei.

Încă mormânt, monumentul devenise, prin mărimea zidurilor sale, ultimul refugiu a celor atacați în cetate, care se apărau cu desnadejde, de după podoabele de marmoră,—și curând fu prefăcut în fortăreață de apăra e;—rând pe rând, după asediuri inverșunate, el cade în mâinile cuceritorilor, ce năvăliră în tot timpul, în țara frumoasă și bogată a Italiei. Printre primii lui stăpânitori, fu *Belizariu*, viteazul general plecat de pe îndepărtatele maluri ale Bosforului. În urmă fu cuprins și prădat cumplit de năvalnicii Goți sub teribilul Alaric.

În sfârșit cade în stăpânirea puternică a Papilor, care fac dintr'însu semnul vădit a puterii și stăpânirii lor lumești. În timpurile noi el e asediat de soldații lui Napoleon și de oștirile, ce luptau pentru liberarea Italiei.—Astfel mormântul trist, locașul morții și a liniștei, fu prefăcut curând,—și zidurile mormântului împărătesc fură trezite cu zgomot, din somnul lor, de explozia obuzelor și comanda tunătoare ale asediului; iar cronicile povestesc că, în încheștarea luptei, statuetele minunate, ce împodo-

biau mormântul imperial, fură prăvălite în șanțuri, strivind pe cei ce atacau. Camerele mortuare fură preficute în luxoase apartamente papale și zidurile străvechi fură martore schinguirilor celor închiși și a destrăbălărilor papilor desfrânați. Pe culmea monumentului numai strălucește, ca altă dată, carul mândru al Soarelui, ci un înger de bronz,—dar nu un înger blând al păcii, ci un arhanghel luptător, cu sabia goală în mână.

Conducătorul nostru, după ce ne a evocat câteva fapte din viața zbuciumată a castelului, trece cu noi printr'o intrare întunecoasă în corpul castelului. Suim încet o rampă înclinată ce



Forum romanum.

urcă în spirală; vocile și pașii noștri răsună trist în coridorul boltit și din când, în când, câte o fereastră mică, așezată sus de tot, aruncă o lumină slabă; luminând drumul. Ajungem curând în *camera sepulcrară*; aci se aflau așezate altă dată mormântul împăratului și a soției sale, în două urne de aur și porfir. Camera aceasta fusese cea mai bogat împodobită dintre toate; în ea se înălță și statuia împăratului. Aproape nimic n'a mai rămas din vechea splendoare: aurul urnelor, în care se păstra cenușa împăratului, atrăsese din vreme pe barbarii ce cuprind Roma și ei sfarmă și despoae totul.

Părăsini apoi și această ultimă rămășiță a monumentului roman și pătrundem în adevăratul *Castel medieval*; eșim apoi pe o mică

terasă adăpostită de ziduri, *curtea de onoare* a Castelului, unde se îndeplineau solemnitățile.

Întăim de aci în *sala de arme* a Castelului, unde ni se arată tot felul de arme: spade, tunuri, pumnale și multe altele.—de la pietroaele ce se aruncau asupra asediatorilor și până la pumnalele, artistic lucrate, ale Lansqueneților și altor luptători iscusiți și viteji, apărători ai Castelului. Fortăreața fiind veșnic sbuciumată de lupte înverșunate,—în castel să strâng în curând o mulțime de aventurieri din toate neamurile apusului,—luptători de meserie, veniți din dragostea de aventuri războinice, de glorie și de avere. Alături ni se arată o mică *Capelă*, făcută după desenele lui Michel Angelo.

Străbatem încă câteva ganguri întunecoase și, printre ziduri strănse, ajungem la vestitele închisori, oubliette-le castelului. Fără pic de lumină, joase, că nu poți pătrunde înăuntrul lor decât în genunchi, ele întrec în grozăvie închipuirea cea mai fantastică; și de acestea, sunt aci nenumărate, săpate adânc în zidurile umede și reci. În Roma, numele lor se spune în șoapte și se vorbește despre ele cu groază, ca despre un vis îngrozitor de urât. Conducătorul nostru ne povestește viața îngrozitoare a nenorociților, ce rămăneau ani de zile, aproape îngropați de vii între ziduri.— În noaptea cea veșnică, cel închis așteaptă mereu, ca singură bucurie, clipa când temnicerul deschide o trapă de deasupra capului său și aruncându-i bucată de pâine, pătrunde pentru o clipă și o fâșie slabă de lumină, ce-i luminează celula; dar se stinge și aceea repede, spre a-i mări și mai mult doznădejdea și chinul.— Colonelul ne spune că aci nu erau ținuți criminalii ordinari, ci oameni cuțți, dușmanii personali ai Papilor, în vremurile lor de destrăbălare. Așa au fost închiși aci: *Giordano Bruno*, filozoful italian, ce trecuse la calvinism, — nefericita *Beatricea de Cenci* împreună cu mama ei, precum și mândrul *Benvenuto Celini*. Ni se arată acum și celula, de altfel mai omenoasă, în care a fost închis acesta din urmă; pe zidul cenușiu al temniței, se vede încă urma ștersă a unui «Christ», pe care Celini îl desemnase cu un cărbune, în ceasurile sale de suferință. Ni se spune că, cunoscând foarte bine Castelul, pe care l'apăraseră cu vitejie, cu câțiva ani înainte, contra asediului Conetabilului de Bourbon,—el reușește să fugă, după ce trece prin întâmplări îngrozitoare, pe care însuși le povestește în memoriile sale. Se spune că mulți din prizonierii înnebuneau, iar alții orbeau cu desăvârșire din lipsa de lumină. Multe legende și povestiri lugubre au rămas ca amintiri triste, turburând adânc imaginația populară — De la închisori, un coridor strâmt ne duce drept la *camera gilotinei*: vedem haina și gluga roșie a călăului și cuțitul gilotinei; alături un registru scris de o mână ce nu tremură, — ține socoteala celor uciși zilnic. În sfârșit într'o cutie de sticlă; câteva: *unelte de tortură*. Gândul și se turbură o clipă și fără să vrei întorci capul cu groază și dezgust gândind la acele timpuri, ce fac rușine numelui de om; — acum



doar poți pătrunde lămurit rostul deplin al cuvântului *libertate!* pe care nu prea știm să o prețuim.—Plecăm repede de la aceste amintiri triste și urcăm la camerele papale.—Când Papii pun stăpânire pe Castelul Ingerului, ei locuiesc chiar în fortăreață, iar artiștii cei mari din timpul lor, le împodobesc bogat odăile lor de petrece și destrăbălări. Un nume dintre acești Papi e de ajuns, pentru a spune totul: *Borgia!*—Alexandru VI-lea cum i se zice: pretutindeni vezi amintirea lui: tablouri și sculpturi ce-i înfățișează chipul, inscripții cu numele lui, insignele sale papale. Camerele



Castel Sant Angelo.

Desen de S. Mohr.

acestea sunt toate luxos împodobite cu picturi, cu frescuri, stucuri și gobelinuri bogate; Bernini, Bramante, M. Angelo și alți maeștri ai timpului au împodobit cu arta lor interiorul acestui castel blestemat!

Printr'o eșire ajungem pe terasa castelului. Priveliștea minunată, ce avem deodată, înaintea ochilor, asupra întregii Rome, ne schimbă puțin gândurile. Ne strângem cu toții în jurul Colonelului Borgati și hotărîm să-i facem o mică surpriză: după ce-i cântăm câteva cântece din țară, de odată corul nostru intonează puternic: *Imnul lui Garibaldi*, strigătu! acela de chemare la arme, la luptă, pentru liberarea Italiei de jugul străin.

**Alarmi ! Alarmi ! Si scopron le tombe si leva noi morti...**

răsună cântecul nostru și bătrânul colonel ne învăluiește pe toți cu privirea plină de dragoste nespūsă. Curând ne despărțim, strigând cu toții veseli: *Eviva la bella Italia!* și *Eviva la Romania!*

Deasupra noastră, aproape de tot, e gigantul inger de bronz; scoborâm pe cărarea ce duce pe creasta zidurilor și trecem acum peste un pod cu lanțuri, deasupra zidului... de trecere, ce leagă Vaticanul cu Castelul, refugiul Papilor în vremuri de primejdie.

O clipă mai privim în urmă: Sant Angelo!... Mărețul castel nu mai e azi nici un grandios mormânt împărătesc, nici un loc de zbucium, lupte și blesteme,—ci o amintire tristă a vremurilor trecute;—zidurile întunecate vor rămâne încă mult timp, închizând în lăuntru lor reliquie și amintiri ale vremurilor de splendoare ca și de cruzime.

AL. GORGOS

Focșani, Maiu 1913.

---

## DE-ACUM...

*De-acuma flori de crâng și de câmpie  
Eu n'o să vă mai cânt o lungă vreme!...  
Am să vă uit, o sfinte crisanteme  
Ce mi-ați șoptit întâi de poezie.*

*N'oi mai visa de-acum la ochi albaștri,  
La părul blond al blondelor copile,  
N'oi mai visa privighetori, idile,  
Nici traiul blând al bieților sihaștri.*

*Azi, voi dureri a neamului meu mare,  
A neamului meu vrednic de mărire,  
Mă îmbiați cu dulcea-vă șoptire  
Ca să vă dau prin versu-mi trâmbițare.--*

*Prin versu-mi ce-o vult ca niște grindeni  
Și va suna ca lame tăetoare...*

*Vreau să vestesc măreața clipă'n care  
Intregul neam român de pretutindenii  
Va sta unit solemn sub tricolorul  
Acesta sfânt al nostru ca un soare.*

D. Pălănceanu.



# GLORII APUSE

## Forum Traiani.

**B**atrâna și nobila Romă, care ascunde comorile cele mai bogate din tot ceace neamul omenesc a avut mai ales și mai frumos, păstrează pentru noi, Latinii dela gurile Dunărei, monumentul cel mai de seamă de care e legată însuși originea și viața poporului nostru.

Din strălucitul Forum Traiani singură *Columna* se mai înalță azi mândră și triumfătoare privind și la acei ce vin s'o admire și la acei ce din când în când vin să retrăiască aproape de ea pagina cea mai glorioasă din istoria vitejilor lor străbuni. Doar câteva inscripții și coloane sfărâmate mai dăinuiesc astăzi ca o slabă mărturie a măreției și a splendoarei de odinioară. Pământul forului pe care s'a scurs o viață atât de intensă și de frământată, azi e acoperit cu iarbă și cu flori, singurile podoabe care ivindu-se la începutul fiecărei primăveri și dispărând odată cu toamna, arată atât de bine nestatornicia vieții pământești. Azi nu se mai vede nici arcul de triumf, prin care intrai în piața împodobită cu porticule și cu statua gloriosului împărat, nici Basilica Ulpia, unde deoparte magistrații împărțiau dreptatea, iar dealta negustorii își desfășeau mărfurile lor felurite, nici templul divinului Traian și al Pluției, nici bogata bibliotecă greacă și latină. Vremea și-a urmat ca în totdeauna cursul ei neclintit, aducând acolo unde fusese altădată gândire și viață, ruină și uitare. :

Nicăeri și niciodată nu cred să poți simți mai bine ca aici mândria de a fi urmașul celui mai viguros și mai strălucit popor din lume. Toată firea ți se cutremură în fața acestei Columne, pe care Senatul și poporul roman au ridicat-o în onoarea viteazului lor împărat, ale cărui victorii sunt săpate în blocurile de marmoră, ce se înșiră în spirală până în vârful, unde odinioară se înălța falnica statue a eroului. Departe, tocmai la Dunărea cea albastră, în Dacia cucerită, Traian stăpnicise și el un monument tot așa de mândru și poate mai neperitor: poporul român. Câțiva fii ai săi veniseră acum în Cetatea-mamă, ca

să aducă salutul unei patrii iubite și să înalțe aici cel mai sfânt și mai sublim imn de slavă și de admirație.

Trăinicia și mândria ce se arată în liniile și proporțiile armonioase ale Columnei, simplitatea severă a ordinului doric în care e ridicată îi dau cel mai frumos și mai minunat ansamblu de forță și de nobleță, caracterele însuși ale întregului popor roman eternizate astfel în marmora sculptată așa de artistic. Ea va rămâne pentru noi Români legătura cea mai statornică cu trecutul, pururi aducătoare aminte de gloria străbună și isvorul cel mai curat al speranțelor și-al idealurilor noastre naționale.

Acolo lângă ea am ascultat vrăjiți cu toții povestea duioasă a unui trecut plin de mărire și de suferință, acolo lângă ea am întrezărit



Forum Traiani.

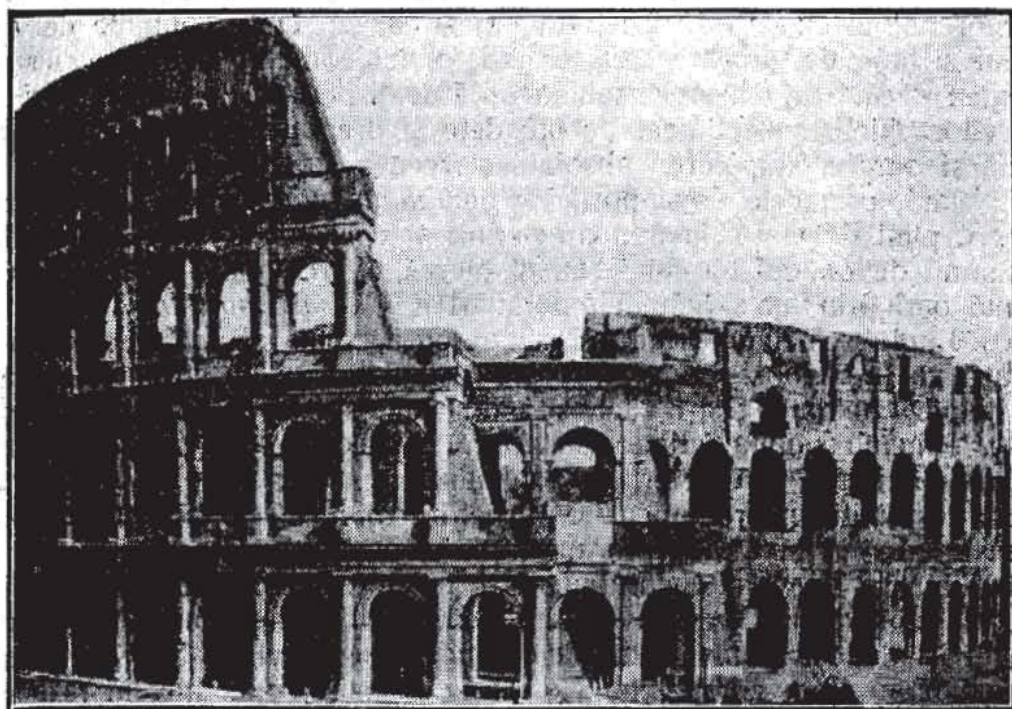
drumul zilelor viitoare aducătoare de mântuire și tot lângă ea am simțit izbândindu-se pentru-o clipă visul frumos pe care-l hrănesc inimile și sufletele eroice. Acele câteva momente petrecute în Forum Traiani au strecurat în gândurile noastre ideea de o viață mai bună și mai rodnică închinată unui neam întreg; ele au sădit în inimile noastre pentru totdeauna făclia entuziasmului aprins al tinereții. Veșnice ca veșnicia ele se vor preface și se vor întări necontenit, ca să iasă odată la iveală și să vestească cu glas tare zorii unor zile senine și fericite.

Și sub razele calde ale soarelui, sub albastrul senin al cerului am pășit cu evlavie din acest sfânt locaș de înnobilare sufletească ducând cu noi icoana și amintirea neștearsă a mărețului monument, suflet din sufletul neamului nostru.

Colosseum.

**F**rumusețea și măreția trecutului nu se pot cunoaște și simți cu adevărat, decât atunci când ai văzut de aproape urmele trainice pe care vremea nu le-a putut distruge și care s'au păstrat cu sfințenie, pentru a fi odată și-odată mărturia cea mai sigură a unei vieți dispărute pentru tot-deauna.

Nici-odată nu vei înțelege mai bine sufletul acelora ce-au stăpânit lumea întreagă, de cât atunci când ai văzut opera lor cea mai de seamă și cea mai măreață. E ceva rupt din sufletul lor, din gândurile lor, din însuși ființa lor acest vechiu *Amphitheatrum Flavium*, în care Romanii și-au petrecut poate clipele cele mai vesele și mai frumoase



Colosseum.

din viața lor. Inceput de Vespasian, continuat și inaugurat cu mari serbări de către fiul său Titus, abia sub Domițian se poate spune, că Colosseum a fost terminat.

Dacă cuprindea sau nu o sută de mii de oameni, după cum spun vechii autori sau numai cincizeci de mii, după cum arată cercetările din urmă un lucru e sigur: Colosseum a fost și a rămas încă cel mai vast locaș de petrecere din câte-a conceput vreodata gândirea omenească.

În jurul arenei, de desubtul căreia se aflau cuștile pentru animale și apeductele, se ridica un *podium*, care pe lângă loja împăratului mai cuprindea locurile destinate vestalelor, preoților și înalților demnitari, pe când mulțimea se aduna prin optzeci de arcade în *cavea* cu cele patru etaje sprijinite pe coloane dorice, ionice și corintice. În zilele cu

soare sau cu vreme rea clădirea era acoperită cu un imens *velarium*, sub culoarea căruia totul lua o privescătoare ciudată. Mari iubitori de jocuri și petreceri încă din primele timpuri, Romanii devin și mai pasionați pentru ele cu cât merg spre decadentă. Iată cum *panem et circenses* a putut ajunge cerința necurmată, viața însuși a mulțimei romane. Victorioși pe câmpul de luptă, voiau să se bucure în patrie de cei învinși. Cicero spune că nicăieri, chiar în comiții adunarea poporului nu era mai numeroasă de cât la luptele de gladiatori în amfiteatru.

Venia poporul, veniau senatorii, consulii, vestalele, venia însuși împăratul, venia Roma întreagă zile și luni întregi: azi ca să serbeze o victorie, mâine ca să potolească mânia unui zeu, dar mai totdeauna să se bucure de durerea și de suferința celor umiliți și slabi.

Nu erau aici jocuri pentru frumusețe sau pentru preaslăvirea darurilor nobile cu care-i înzestrată omenirea, ci lupte cumplite de oameni și animale, în care sângele era fondul continuu și în care nu învingea decât forța brutală sub încordările disperate ale mușchilor și ale nervilor. Nici un sentiment de blândețe și dreptate, nici o tresărire de milă și durere, stăpânirea absolută și rece a suferinței.

Iată, prin cele două porți vin dela *ludus magnus* cete de gladiatori tineri, plini de viață, incununați cu flori și coroane. În sunet de fanfară, îmbătați de gândul biruinței sau al pieirei, ei trec poate pentru cea din urmă oară prin fața slăvitului împărat: *Ave, Caesar, morituri te salutant.*

Lupta se ninge cruntă și sângeroasă, săbii și scuturi se ncrucișează ca la război, sânge stropește nisipul arenei, cu strigăt și sgomot răspunde mulțimea; și-i vaet, și-i sbucium, și-i freamăt de luptă; dar uite, o mână slăbită întinde rugătoare un deget: împăratul și poporul vor da ultimul cuvânt. Iertare dobândiau numai vitejii, cei mai mulți erau răsplătiți cu dramaticul și sfâșietorul *pollice verso*. Oamenii îmbrăcați în Mercur și Charon cărau trupurile morților afară din arenă, pe când mașini parfumate curățau aerul cu miresme îmbătătoare.

Puțini de tot erau învingătorii cărora li se împărțiau flori, cei mai mulți își dădeau acolo 'n arenă ultimul suflu de viață. Și erau aceștia Traci, erau Gali, erau Samniți și Daci, învinșii și cucerii din războaie, erau mai adeseori creștinii, care n'aveau altă vină de cât aceea de a crede în cea mai sublimă învățătură ce-z cunoscut vreodată omenirea. Numai acolo în mijlocul arenei privind la zidurile învechite și ruinate sub povara atâtor secole, numai acolo poți înțelege paginile cele mai tragice, dar și cele mai înălțătoare din istoria creștinismului.

Infometate animale în furia lor sălbatică sfâșiau corpurile acelor ce nădăjduiau într-o viață mai bună și mai fericită. E de ajuns să închizi ochii și-ți trec prin minte miile-acelea de nenorociți ingenunchiați laolaltă în mijlocul arenei, cu mâinile ridicate spre cer, făcându-și ultima rugăciune înaintea morții ce venia așa de crudă și fulgerătoare. Și-atunci, în clipa în care mergeau să doarmă liniștiți somnul dulce-al veșniciei, sufletul lor încălzit de o rază alinătoare era poate luminat de icoana blândă și mângâietoare a divinului Mântuitor. Ei se roagă mereu și'n fața ochilor văd deschizându-se împărăția celor drepti, împărăția păcii și-a iubirei divine. Rareori un mai puternic exemplu de ui-

tare de sine și de credință binefăcătoare de cât sacrificiul vieții pentru o fericire ce va să fie într'altă lume decât cea pământească.

Colosseum e fără îndoială cel mai mareț templu închinat durerii și bucuriei. Te înspăimănți la gândul, că aici veselia și suferința au stăpânit în bună înțelegere atâta viață și pasiune omenească.

L-am văzut spre seară, atunci când soarele își trimetea ultimile raze peste ruinile sale înegrite de vreme și nu-mi vine să cred, că poate fi vreodată mai impunător și mai frumos decât în aceste momente. Două apusuri ce se'ngână în nemărginirea timpurilor: o zi și-o viață apuse pentru veșnicie.

Imensa clădire cu darul său suprem de evocare îți strecoară în suflet visuri legănate de cele mai sfinte și mai curate doruri învâluindu-ți întreaga ființă în haina bine făcătoare a liniștei. Și liniștea e fericire.

Azi Colosseum nu-i decât o ruină și de sigur că astfel e și mai mareț; odinioară era locaș de petrecere, azi e cea mai vie și mai puternică rămășiță a poporului roman și tot-odată ruina cea mai cuvântătoare despre nestatornicia lumii și măreția omului. Impresiile și simțirile-ș așa de puternice încât orice durere se uită ori s'alină și sub falfăirea dulce-a unei adieri divine gândul aleargă liber într'o lume mai blândă și mai ideală, acolo unde nu există de cât seninătate și mulțumire. Aici, în Colosseum din drumul lung al veșniciei poți smulge-o clipă de noroc.

Focșani

Emilian I. Constantinescu cl. VII

## S O N E T

*Pe creasta codrului se 'nalță luna  
Palidă, melancolică fecioară,  
Iar umbrele colinele coboară  
Rămâne'n noapte numai văguna.*

*O pace sfântă lumea înconjoară...  
In zare cerul și câmpia's una...  
Și e frumos ca'n nopțile când luna  
Mă adormea'n povești odinioară.*

*Pârâu-și murmură în vale cântul,  
Când freamăt prin frunziș pornește vântul  
Și pe nemărginire luna ninge...*

*Și-atâtea gânduri de izvor mă leagă  
Că lângă el privind cum se prelinge  
Aș vrea ca să-mi trăesc viața 'ntreagă.*

Iași.

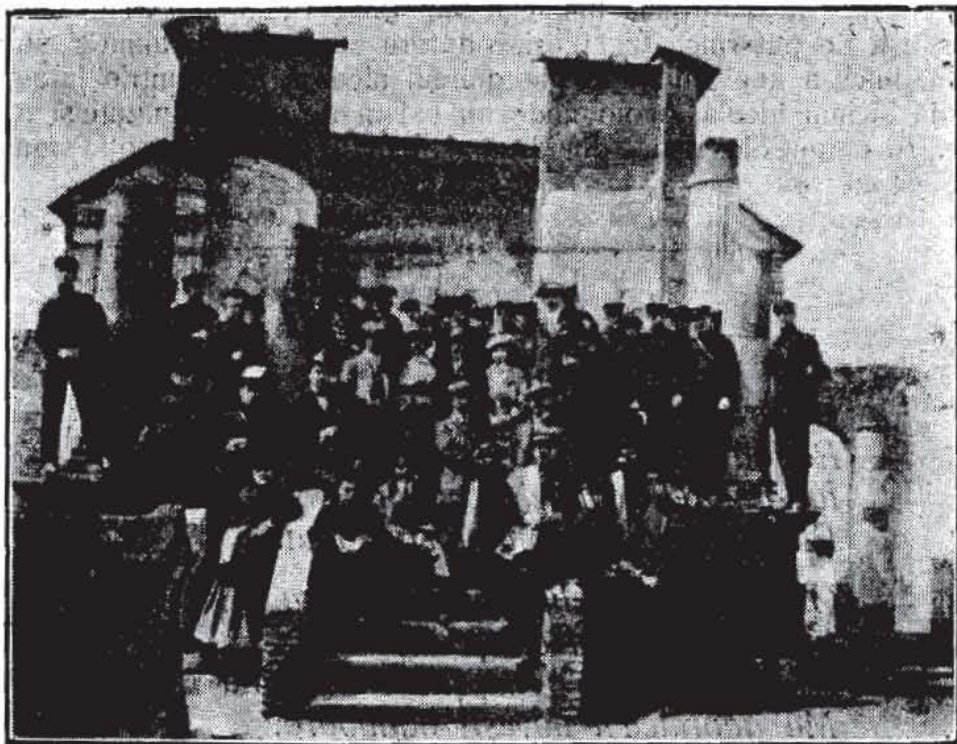
Victor I. Popa Cl. VII R. Liceul Internat.



Printre ruine.

# POMPEI

Sunt rare, și poate unice în viață, clipe ca acelea pe care le-am simțit și trăit în neuitata excursiune din Italia. A fost un vis frumos? Timpul a depănat atât de repede pe ghemul său acele zile fericite, încât pentru moment ne-a lăsat impresia că am visat, că am ascultat un basm frumos, frumos de tot, povestit cu neînchipuită măiestrie! Și tot eternul fir al vremii, înfășurându-se neîncetat, începe să ne aducă viziunea din ce în ce mai clară a trecutului, amintirile atât de scumpe ale



Templul lui Isis.

Fotogr. de I. Hanagic

celor ce am văzut. Nu, n'a fost un vis! Acum, când cu spiritul mai limpede și mai liniștit privim în urmă, momente și fapte din călătoria noastră se desprind și ne apar înaintea ochilor într'o lumină vie, caracteristică, ce impresionează plăcut, reproducându-ne în suflet sentimente pe care le-am simțit cu adevărat. Și nu au fost puține clipele în care sufletul nostru, atins de emoțiuni sincere și curate, vibră în cea mai plăcută armonie, săpându-și totodată impresiuni ce nici odată nu se vor șterge!



Voi încerca să descriu aici una dintre cele mai interesante pagini din excursia noastră: vizitarea ruinelor orașului *Pompei*. E bine să cunoaștem mai întâi istoria sa, spre a putea înțelege mai lămurit explicațiile ce ni se dau astăzi.

Oraș provincial, într-o stare foarte înfloritoare, numărând 20 până la 30 de mii locuitori, trece în stăpânirea Romanilor pe la anul 290 înainte de Christos. Populația fu în întregime latinizată. Situat la poalele Vezuviului are de suferit mult de pe urma frământărilor acestuia. În anul 63 cupă Chr. e dărâmat de un puternic cutremur de pământ, după care începe reconstruirea lui în stilul imperiului. Dar de abia începuse opera de regenerare și la anul 79 d. Chr. o teribilă erupție a Vezuviului îl acopere, împreună cu întreaga regiune dimprejur, cu un strat gros de cenușă și lavă. Cea mai mare parte din locuitori putură să scape prin fugă, ceilalți fură îngropați sub potopul arzător. După potolirea erupției, cei care scăpaseră răscoliră ruinele și scoaseră din marmora și obiectele prețioase ce au mai rămas. Ruinele fură părăsite, noi erupțiuni îngroșară stratul de cenușă și lavă, și orașul mort fu uitat cu totul. Pe la anul 1748 câteva obiecte găsite din întâmplare atrăseră atenția celor interesați, dar de abia la începutul secolului trecut fură întreprinse studii de către un distins archeolog francez F. Mazois. Din anul 1860 începe desgroparea după un plan metodic a orașului. Lucrările continuă și astăzi cu multă activitate, de curând a fost desgropată strada celor mai bogați negustori, unde s'au făcut descoperiri de o deosebită importanță. Partea scoasă la lumină este de abia  $\frac{2}{5}$  din întregul oraș. Li s'au oferit Italienilor capitaluri străine spre a putea continua mai repede lucrările, ei însă le-au respins cu demnitate, rezervându-și dreptul și onoarea de a se ajuta ei singuri la descoperirea neprețuitelor comori archeologice.

\* \* \*

A treia zi de la sosirea noastră în Neapole era hotărâtă vizita la Pompei. De dimineață luăm trenul ce ne va duce acolo. Suntem foarte nerăbdători să vedem ruinele atât de interesante ale unui oraș vechiu, despre cari ni se vorbise de atâtea ori în lecțiunile de Istorie, să putem citi și contempla urmele lăsate de una dintre cele mai strălucite civilizații apuse. Trecem prin pozițiuni pitorești, la stânga se întind nenumărate grădini de portocali niși de flori, la dreapta apele liniștite ale mării scaldă țărmul golfului. Ne apropiem de Vezuviu, pe la poalele căruia străbatem un enorm torent de lavă a unei vechi erupțiuni, trecem pe lângă orașelul *Torre del Greco*, distrus de lavă de patru ori până acum, reconstruit pe acelaș loc, și ai cărui locuitori se îndeletnicesc cu pescuirea coraliului. Ne oprim la «Valle di Pompei», foarte aproape de câmpul ruinelor. Trecem printr-o frumoasă alee plantată cu pomi și pătrundem prin una din cele trei porți ale orașului: *Porta Marina*, numită astfel de oare-ce odinioară valurile mării ajungeau până aici. Intrarea e boltită și chiar lângă dânsa găsim un mic muzeu ce coprinde obiecte și reproducțiuni de obiecte antice, schelete de oameni și animale victime ale grozavei catastrofe, așa cum au fost găsite printre ruine. Părțile carnoase ale corpului s'au consumat în decursul vremii,

cenusa împietrită însă a conservat ca un tipar formele sale, reprezentându-l în atitudinea în care a fost surprins. Vedem aici o femeie cu inele bogate în degete, colo mama cu fica îmbrățișate în spasmul morții, mai departe un bărbat cu brațele întinse, cu pumnii strânși și amenințatori...

Părăsim muzeul cu gândul la îngrozitoarele momente ale catastrofei. Înaintăm pe străzi înguste, pavate cu blocuri mari de lavă și mărginite de trotuare. Ici și colo bucăți mari de piatră, așezate în mijlocul străzilor, înlesnesc trecerea dintr'o parte în alta. Făgașurile săpate adânc în pavaj de roțile trăsurilor, dovedesc o vie circulație. Întâlnim ruine de fântâni publice, ale căror blocuri roase ne dau imaginea clară a modului în care lumea se servea de dănele. De o parte și de alta a străzilor ruine, ziduri de case, unele dărâmate, altele păstrate perfect, cu săpături și inscripții.

Ajungem la ruinele așa numitei *basilica*, edificiu ce servea de tribunal. În interior se văd resturile unor coloane de cărămidă, ce formau un portic. În fund, o platformă mai ridicată indică locul judelei. Lângă basilică ruinele mărețului templu al lui *Apollon*, înconjurat altă dată de 48 splendide coloane ionice, și împodobit cu statui de zei.

Pătrundem în *Forum*, piața cea mai însemnată a orașului și ale cărei ruine amintesc întrucâtva Forul Roman din Roma. De jur împrejur pedestalele vechilor statui ce îl împodobiau; temple mărețe odinioară, ruine astăzi; îl mărginesc aproape de toate părțile. Mă opresc și privind împrejur, fără să vreau sufletul mi se umple de impresii felurite; câtă viață, câtă activitate se zbuiciumă acum, atâtea secole între zidurile acestea bătrâne și sfărâmate, câte suferinți și pasiuni au încolțit la umbra lor!

Părăsim marele For și prin strada Abundenței (numele străzilor e modern) pătrundem în *Forul triumfiular*, pe care îl mărginește de cele trei părți un portic. E o piață publică ce servea mai ales pentru preumblările spectatorilor teatrului de care nu e departe și la care ajungem trecând pe lângă ruinele unui măreț templu doric. În spatele acestuia fosta *Cazarmă a Gladiatorilor*, unde s'au găsit 63 de corpuri omenești, lanțuri și arme de gladiatori.

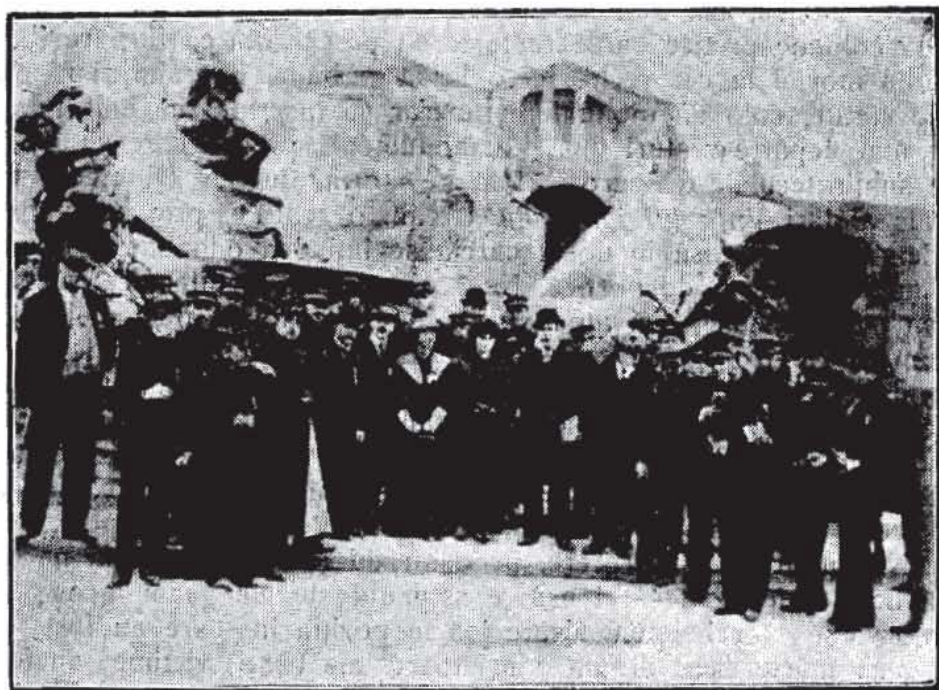
*Teatrul cel mare*, descoperit, ne înfățișează o imagine clară a reprezentațiilor teatrale la Romani. Locurile sunt așezate în trepte semicirculare și împărțite în trei grupe, după distincția ce se făcea în public. În față se vede scena, cu urmele celor trei uși din fundul său. Pe timp de ploaie teatrul putea fi acoperit cu o pânză mare, *vellarium*, susținută de stâlpi de lemn, ale căror urme se văd și astăzi pe zidul ce l'înconjoară. Aici erau reprezentațiile actorilor, pe această scenă se desfășură tragedia antică.

Alături găsim *Teatrul cel mic*, acoperit, destinat pentru concerte și reprezentații muzicale. E mai practic și mai bine conservat decât cel dintâi. Mai departe e marele amfiteatru unde aveau loc luptele de gladiatori.

Străbatem iarăși străzi înguste, figuri calme de Englezi ne răsăr din când în când în cale; vizităm *Templul lui Isis*, unul dintre cele mai

mici din Pompei și ne oprim la *Casa dei Vettii*, foarte bine conservată și care poate fi descrisă ca model de casă romană. Numele l'a căpătat de la cele două sigilii ce au fost găsite într'ansa. Pătrundem prin *ostium* (intrare) și *vestibulum* în prima încăpere mai mare numită *atrium*, ai cărui pereți sunt împodobiți cu picturi ornamentale. În mijloc obișnuitul *impluvium*, mic bazin unde se adună apa din ploi. Deasupra, acoperișul lăsă printr'o deschizătură (*compluvium*) să pătrundă aerul și lumina. De o parte și de alta a atrium-ului se găsesc camerele de călcare (*cubicula*; în fund o sală deschisă, *tablinum*: aici se concentra întreaga viață publică a cetățeanului; aici se primeau clienții, se puneau la cale afacerile, etc.

Trecem în *peristylum*, mică grădiniță înconjurată de apartamentele destinate vieții private. Colonadele ce îl împodobesc sunt în parte re-



In fața termelor lui Dioclețian. (Fot. de C. Rosin)

construite, frăgezimea și aspectul plăcut al florilor plantate de curând contrastează cu vechimea zidurilor ce le umbresc. Admirăm în sălile dimprejur frumoasele picturi ce s'au conservat atât de bine. De pe fondul roșu caracteristic pompeian se desprind admirabile decorațiuni, ghirlande de flori, figuri alegorice, reproducții de scene mitologice, etc., prezentând un deosebit interes de oarece în ele se oglindesc ultimele reflexe ale artei grecești. În multe locuri bucăți întregi din ștucul ce căptușește pereții și pe care erau picturile cele mai importante, au fost desprinse de pe pereți și duse la muzeul din Neapole, spre a putea fi conservate mai bine.

Părăsim cu o plăcută impresie Casa dei Vettii și după ce admirăm superbe mozaicuri ale casei Faunului, casele lui Pansa,

Corneliu Rufo, Marcu Lucrețiu ș. a., intrăm în *Therme* (băi publice). E foarte interesantă construcția și aranjamentul băilor romane care ajunsese pe o înaltă treaptă de dezvoltare și perfecționare față cu mijloacele timpului. Vestibulul ne conduce la băile reci (*frigidarium*). Se vede și astăzi gura de aramă din care curgea apa. Pătrundem în altă sală împodobită de jur împrejur cu frize bogate de teracotă, iar pe boltă cu frumoase figuri de ștuc în relief. În mijloc un fel de sobă servea la încălzit cu cărbuni. Aici erau băile calde (*tepidarium*.) Lângă ele sunt băile fierbinți (*caldarium*) cu pereții străbătuți de tuburi pentru încălzit. Admirăm alături frumosul bazin de marmoră conservat în stare perfectă.

Guidul ne conduce spre calea Mormintelor (*Strada de Sepolcri*) și în drum, admirăm, în casa *Poetului tragic*, frumosul mozaic reprezentând un câine în lanț, cu inscripția: *Cave canem* (ferește-te de câine!)

E cunoscut obiceiul Romanilor de a îngropa morții de o parte și de alta a unei străzi. Suntem acum pe strada mormintelor. Ruine, resturi de coloane printre care crește iarbă presărată cu flori roșii, mari, simbolul morții la cei vechi. Ici o firdă cu bănci împrejur și un pedestal de statuie, colo un monument funerar cu inscripții ne indică un mormânt, mai departe resturi din alte monumente printre care se înalță siluete subțiratece de chiparoși. Iată și mormântul lui Diomede, sclavul liberat; alături *Villa lui Diomede*. Urcăm o scară și prin peristylum pătrundem pe o terasă în dosul căreia se întindea odinioară o frumoasă grădină înconjurată de portice. Ne scoborâm în pivnițele ce înconjoară terasa pe dedesubt; aici au fost găsite 18 cadavre de femei și copii, pe jumătate îngropate în cenușă; crezuseră că vor găsi un loc de scăpare, dar și aici pătrunsesse moartea! Presupusul proprietar fu găsit lângă poarta grădinei, cu cheile în mână, și lângă dânsul un sclav ce purta banii și obiectele prețioase; au fost surprinși în fugă de furia elementului ucigător.—În minte îmi năvălesc imagini confuze, îmi aminnesc scene din romanul: „Ultimele zile ale orașului Pompei“...

Ne întoarcem. În trecere, pe o stradă apropiată atenția ne este atrasă de o clădire a cărei ușă e astupată de un geam gros; privim înăuntru: șease schelete, culcate jos în poziția în care au fost descoperite, ne mărturisesc drama sfâșietoare ale cărei victime au fost acești nenorociți!

Vizita noastră e pe sfârșite. Prin aceeași poartă părăsim aceste ruine în mijlocul cărora mintea noastră, transportată în vremuri trecute, ne-a făcut să trăim câte-va clipe în intimitatea acelor de care ne despart atâtea secole.

E seară la Neapole. Din balconul odăiei mele privirea se întinde asupra întregului golf și se oprește în fund pe silueta Vezuviului, ce se lămurește din ce în ce mai puțin în amurgul pe sfârșit. Sute de lumini prind a răsări în port și farul de pe mal mă învălue din timp în timp cu fășia lui de raze sclipitoare. Frumosul cuirasat din față se încinge cu un brâu de foc și reflexul apelor mării reproduce în adânc imaginea sa tremurătoare. Priveliştea e minunată și îndeamnă la visare! Stau cu ochii ațintiți asupra monstrului din fund și mă gândesc...

acum două mii de ani.. E o zi frumoasă, cu soarele și cerul senin al Italiei, văd pe străzile unui oraș siluete de oameni învăluiți în togele lor romane ...bărbați și femei se perindă pe dinaintea ochilor, negustori în ușa prăvăliei lor, sclavi purtând pe umere lectice în care se răsfață figuri leneșe... e mișcare., viață.. Dar... departe prind a se lămuri sgo-mote înăbușite, izbituri ce vin din adâncul pământului se întesesc, zguduituri brusce și dese frământă spinarea monstrului care trosnește supărat din încheeturi... Fețe îngrozite năvălesc în mijlocul străzilor, țipete de femei și copii străbat văzduhul... O bubuitură grozavă sfărâmă crestele muntelui și o gigantică coloană de fum puținește din vârful lui... nouri de cenușă întunecă lumina curată a soarelui, fulgere dese străbat cerul și o ploae de sfărâmături se abate asupra orașului...

Strigăte de desnădejde răsar din toate colțurile, toți fug, în învălmășeala mulțimii desperate groaza morții îi stăpânește pe toți... Iată un bătrân gârbovit ce de abia se târăște în cărja lui, făcând semne desnădăjduite... colo o femeie țipă sfâșietor sforțându-se să-și scape copilul, dar cade înăbușită de cenușa arzătoare...

Viziunea dispare ca prin farmec... Adânc emoționat mă retrag în cameră... mă impresionase mult Pompei cu ruinele sale...

D. M. Dumitriu, Cl. VIII R. Liceul „Unirea“.

## CUGETARI

Prietenia este ca o frunză ce se veștejește și piere imediat ce vântul răcoros al toamnei începe a sufla.

Răbdarea-i floarea pe care mulți se'ncearcă a o purta, dar mai toți o oflesc.

Tăcerea și resemnarea sunt limitele între care se sbuciumă vijelia sufletească.

... Și dacă-i o fericire a uita, câtă durere și cât amar e a fi uitat !...

Botoșani.

M. Evanovici, cl. VII M. Liceul „Laurian“

## Ce a distrus și ce a pastrat Vezuviul

Eră într'o dimineată plăcută cum des se desfășoară în urma zorilor frumoasei Italiei. Cerul eră albastru, presărat ici și colea cu câte un nor care din cauza lipsei de adieri, ședeau nemișcați pe întinsul nesfârșit al cerului... Era vorba să plecăm la Pompei.

... Da Pompei... Vezuviul... și o mulțime nesfârșită de idei și amintiri fmi treceau prin minte. Imi aminteam de ce fusese odată Pompei : unul dintre orașele cele mai pline de petreceri. Aci se adună aristocrația romană, un fel de Nisa antică ; aici erau, din cauza abundenței materiale, și moravurile bune și cele rele ale Romanilor. Aci se aflau dela plebeii care se târau în mizerie; dela sclavii, care formau animalele domestice ale aristocrației, până la patricenii cei dăruți de

mâna conducătoare a celor puternici cu toate libertățile și toate bunurile. Am spus sclavii, care formau animalele domestice... După ce am văzut orașul Pompei m'am întărit mai mult în adevărurile pe care le spune cartea despre felul de viață a Romanilor. În acest oraș străzile n'au mai mult de doi metri lățime, și la răspântii sunt puse lespezi de piatră în mijlocul drumului, așa că trecând dintr'o parte în alta a străzii, să nu calci decât pe pietre care-s mai ridicate de cât nivelul comun al străzii. Și apoi trebuie să ținem socoteală că în



În piața Sf. Petru.

(Fot. de C. Rosin)

acest oraș era o viață destul de activă în toate direcțiunile, dar mai cu seamă era orașul consumației și petrecerilor. Ei bine, pe niște astfel de străzi nu puteau pătrunde căruțe, nici macar ca cele cu două roate dela Neapole, și dacă ar fi fost, apoi cred că ei, sclavii, înlocuiau boii, caii, sau măgarii, căci la toate casele pe care le-am vizitat n'am găsit un loc, care să fi fost destinat pentru îngrijirea acestor animale. Și ce le trebuiau Romanilor alte instrumente vii, când ei se serveau destul de bine de acești nenorociți. Oameni făcuți tot din carne și oase, dar care erau transformați în animale, care n'aveau

dreptul la vorbă și chiar la viață; pentru ei cuvântul „drept“ nu există pe nici o limbă... Erau înhămați la „lectice“ și purtau pe matroană de acasă la amfiteatru, pe patrician la for, și pe umerii lor trebuiau să îndeplinească toate acele cerințe necesare unei ferme, unei familii, sau unui capriciu, al unui, sau altui patrician.

Diametral opus cu acești nenorociți, care erau în spiritul timpului, erau patricienii pentru care totul era deschis. Ei nu aveau barieră la nimic. Averile strănse, nu cu sudoarea frunții lor, erau consumate cu multă aviditate. Și în mijlocul acestor bogății, și în mijlocul acestor întreceri de a cheltui mai bine, cu, sau fără folos, s'a dezvoltat fără îndoială o civilizație și-o cultură potrivită timpului. Căci nu trebuie să ne închipuim numai pe sclavii cei nenorociți și pe patricienii cei desfrânați. Erau și sclavi, dacă nu fericiți; dar cel puțin cu o ocupație demnă de făptura omenească, și erau și patricieni, care se ocupau cu lucruri frumoase. Așa a fost societatea, astăzi ca și altă dată: cu putregaiurile ei și cu rodirile ei bune.

În descoperirile făcute la Pompei, nu facem altceva decât constatăm o stare de lucruri; ni se înfățișează viața romană dela Vesta, până la Bacus; dela Catilina, până la Cicerone, dela Plinius, până la Nomentanus... Și peste acest oraș bogat, în care se desfășura toate felurile de viață ale Romanilor, vine și se întinde lava Vezuviului.

... S'o fi supărat poate Jupiter de abaterile supușilor săi; i-o fi părut rău, poate mai știi; o fi fost gelos fiindcă Afrodita, cu toate patimile ei, era prea adorată în acest oraș al plăcerilor... și el, tatăl zeilor, face instigații la Vulcan, care s'a iritat așa de tare pe pompeiani. Încât a asvârlit din fundul pământului, prin gura Vezuviului o fâșie de foc asupra orașului abătut..

Și de atunci, dela anul 79 în d. Cr. acest oraș stă sub cenușa trimeasă de Vulcan cel infuriat. Pentru acele timpuri această erupție a fost un dezastru social, căci bogățiile cele mari, civilizația înaintată a timpului, care se desfășura aci, fu distrusă pentru totdeauna. Căci cine s'ar fi mai gândit pe vremea aceia că mai va exista vre-o dată un Pompei pe acele locuri.

Apoi, aici și-a pierdut viața dela sclavii cei fără importanță, până la oamenii cei mai de seamă.

Pligius-cel-bătrân, căutând să scape de potopul de foc ce amenința orașul, își găsi moartea în aceste locuri. Apoi cadavrele pietrificate care s'au găsit, după poziția în care erau, denotă că ar fi voit să fugă, dar timpul le-a fost prea scurt. I-mi amintesc de un câine, care găsit în aceste grozave momente, luptându-se cu moartea luase o înfățișare destul de îngrozitoare: îngenunchiat de picioarele de dinainte, cu trupul încovoiat ca de o povară, cu capul întors spre pământ, băgat sub pantece și cu gura căscată, speriat de ceia ce-l aștepta, denotă grozăvia momentului.....

Și după timp de aproape 19 secole orașul Pompei începe să fie desgropat. Pentru lumea modernă, pentru progresul științific, Pompei are cea mai mare importanță. Putem zice, că din acest punct de vedere, Vezuviul a fost un prea bun frate al științei în general și al

arheologiei în special. În domeniul științei ipotezele, teoriile și presupunerile au un mare rol. Și până la desgroaparea orașului Pompei, multe teorii au luat viață și multe s'au îngropat. Se cunoaște mult din viața romană, dar nu este mai puțin adevărat că acum o vedem, o pipăim. Pentru un om de știință, pentru un arhiolog și istoric și pentru ori și ce curios de a se instrui, de a vedea lumea de acum 17-18 secole, ruinele dela Pompei și Muzeul național din Neapole (care-i o creație a orașului Pompei) este cea mai vie comoară a acelor timpuri. Vroești să vezi până unde a ajuns știința medicală la Romani, apoi o poți vedea în muzeul dela Neapole în care, după spusele unui cunoscător în materie, instrumentele de atunci sunt majoritate din ele și astăzi, făcute după aceleași principii, păstrându-se o anumită proporție a formei fie-cărei părți în parte. Aci putem vedea cum eră făcute casele romane și ce fel de viață se desfășura în ele.

Aci putem vedea că pe la începutul creștinismului Romanii aveau o cultură și o civilizație destul de înaintată: forul civil cu cele patru temple, forul triumfiular, cimitirul bogăților și săracilor, amfiteatrul, morile, care amintesc moriștele [râșnițele] noastre primitive, clădirele dese, fântânele publice, cu pietrele tocite de mâinele celor ce le frequentau, toate acestea ne denotă: *bogăția, civilizația și animația care era în acest oraș*. Apoi casele bogăților: Vetti, Cornelio Ruffo, Marco Lucrețio și alții cu mozaicurile, cu picturele murale, cu obiectele gospodărești, cu obiectele de artă, care le aveau ca ornamentații ..., toate acestea dau teoriile și presupunerile la o parte și pune sub ochii vizitatorului și cititorului realitatea și ne face să zicem: *Romanii au avut o cultură și o civilizație mult mai înaintată decât ne-o închipuim noi*.

Am rămas uimit când am văzut lucruri pe care modernii ar dori să le aibă. Un ac de cravată, sau un ac de siguranță roman, l-ar fi purtat cu multă plăcere un modern, și cred că multe de ale noastre sunt inferioare celor ce le-am văzut la muzeul din Neapole. Apoi inelele de aur, încrustate cu pietre scumpe; apoi obiectele de ornamentație lucrate în mod artistic!. Toate acestea nu sunt numai antichități, ci sunt lucruri de artă pe care, cred, că nu le-ar putea face așa de fin și artistic mâna celui mai abil modern. Pentru mine care nu sunt un specialist, ci numai un doritor de a vedea și a mă instrui, zic, că Vezuviul a fost un bun frate al progresului științific căci, dacă pentru strămoșii noștri erupția lui a fost un dezastru, pentru noi a fost un mare bine-facător, fiindcă ne-a păstrat și ne pus în evidență atâtea de nesfârșite comori.

Focșani

C-tin Vulpesiu cl. VIII-a M.

## Despre lampa electrică Nernst

Una din cele mai bune lămpi electrice cu filament metalic este cea a profesorului *Nernst* dela universitatea din Goetingen. Lampa Nernst n'are un glob în care să fie vid. Globul este



deschis, și nu face decât să apere filamentul  $nn'$  (fig. I). Filamentul e un amestec de magnezie cu alți oxizi de metale rare (thoriu, zirconiu etc.) Nu conduce electricitatea decât la cald. De aceea trebuie întâiu încălzit, cu un chibrit, de regulă. Aceasta este lampa Nernst simplă (fig. I).

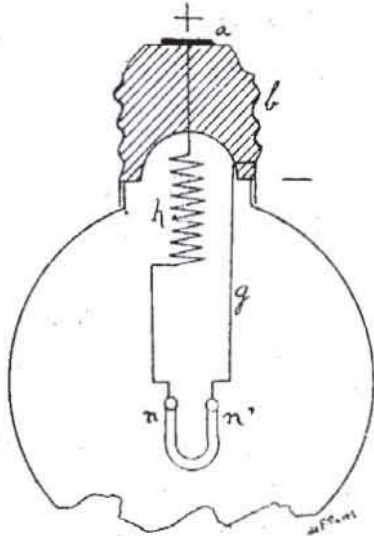


Fig. I

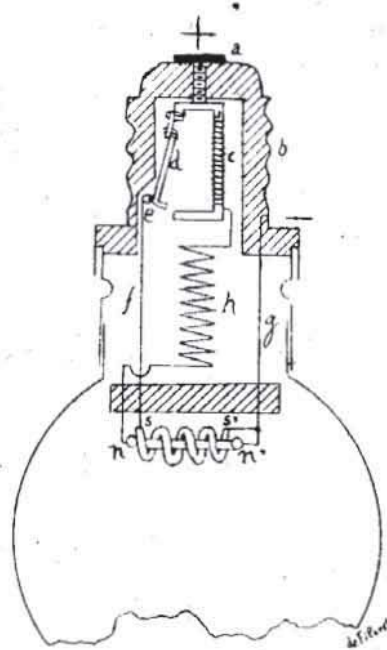


Fig. II

Încălzirea cu chibritul a corpului luminător fiind anevoioasă, s'au construit lămpi cu încălzitor automat (fig. II): filamentul, aici în formă de bastonaș, e încălzit de-un fir de platină închis într'un tub de sticlă sau porcelan ( $ss'$ ) învârtit în spirală în jurul său. Când dăm drumul curentului prin lampă, trece prin firul de platină până ce spirala încălzește amestecul de oxizi, făcându-l conducător, apoi este scoasă automat din circuit, iar curentul trece numai prin corpul luminător. Aceasta se face în chipul următor: curentul electric, intrând prin contactul  $a$  al lămpii, înainte de-a străbate filamentul  $nn'$ , trece prin sârma unui electromagnet  $c$  așezat la bază, în interiorul lămpii. Afară de acest prim circuit  $acnn'$  care leagă între ele cele două contacte ale lămpii, mai este încă unul,  $adefss'g$ , care începând tot din  $a$  trece prin armătura  $d$  a electromagnetului, printr'un șurub  $e$  de care se reazimă armătura când nu-i atrasă de electromagnet și prin spirala de platină din jurul bastonașului de oxizi, pentru a se termina tot în  $b$ , al doilea contact al lămpii. Când dăm drumul curentului electric prin lampă, el nu poate lua decât cel de al doilea circuit, căci întâiul este întrerupt prin faptul că bastonașul de oxizi fiind rece este rău conducător. Curentul trece deci prin spirală. Sârma acesteia fiind subțire se încălzește și comunică căldura corpului luminător, pe care în timp ca de 10 secunde îl face bun conducător. Dar cum începe curentul să treacă prin bastonaș, deci prin sârma e-

lectromagnetului, armătura fiind atrasă, deci depărtată de  $e$ , circuitul firului de platină se rupe și curentul trece numai prin filament.

Indatăce filamentul a fost încălzit, fie cu chibritul, fie cu spirala, și curentul trece prin el, începe să dea o lumină albă, strălucitoare, puternică și foarte plăcută ochiului. Corpul luminător durează ca 300 de ore. Se construiesc lămpi până la 250 de lumânări. Lampa consumă 1,5 watt de lumânare.

În rezumat, putem spune încă odată că lampa Nerust e una din cele mai bune lămpi electrice cu filament metalic.

București

Aurel Velculescu cl. VII R. Liceul Lazăr.

## Cine sapă groapa altuia...

farsă într'un act

de Const. Th. Filipescu

Persoanele :

Trajan, directorul revistei

Mișu, prim redactor

D'Artagnan

Viorel

Georges

Kamadeva

Colaboratori

Vasile, servitor

Un poștaș

Un jurnalist

Un băiețuș, dela Tipografie

Acțiunea se petrece în sala redacției revistei „Strigătul Mulțimei”. Mese de scris în stânga și dreapta. Scaune, o sobă fără foc, câteva scaânduri tăiate lângă ea. Ușă în dreapta și în stânga. La ridicarea cortinii în sală numai Mișu și Georges, scriu fiecare la câte o masă.

### SCENA XI

**Mișu și Kamadeva** (în costum de femeie, intră la braț)

**Mișu** — Adică, poate vreți să așteptați..

**Kamadeva** — (cochetând). Da, mosié!.. (schimbă tonul) Nui-așa oă'a bine?.

**Mișu** — Admirabil!.. (aparte) Mai ales pentru jurnalist!.. (tare) Dar fiindcă trenul are întârziere, l-am lăsat pe Georges să-l primiască, eu am venit ca să fac, dar să vezi ce informații politice am făcut!...

**Kamadeva** — Citește-le!

**Mișu** — (citește și corectează).. „Aflăm din sorginte sigure că Bulgarii au trecut Dunărea pela Port-Artur, și-au ocupat Dobrogea”.

**Kamadeva** — Port-Artur?..

**Mișu** — A, nu, vezi!.. Eram cu gândul la războiul Franco-German din 1909.. Calafat, am vrut să zic... (corectează)

**Kamadeva** — Așa da! Mai departe!..

**Mișu** — „...Și-au ocupat Dobrogea! Este de datoria guvernului să ia măsuri aspre contra acelor care au îndrăsnit să calce articolul 5 din codul civil: violarea domiciliului. Căci ce e țara?.. Nu e ea (se

înflăcărează) domiciliul, locuința, adăpostul chiar, a atâtor milioane de suflete?!..“

*Kamadeva* — Aici ai adus'o bine !.. Mai departe.

*Mișu*. — Alta. „Dela persoane bine informate, aflăm că focul din Balcani continuă cu furie. In clipa când punem revista sub presă auzim cum în rândurile ambelor armate soldații cad cu sutele ! Asta e barbarie, domnilor !.. Marile Puteri sunt în drept să țină încetarea luptelor; suntem într'o eră de civilizație; până când vărsări de sânge?.. Până când?.. Și pentru ce?.. Pentru o bucată de pământ?..“

*Kamadeva* — Admirabil.

*Mișu*—Mai am unul, care e mai tare ca toate. „Războiul din Balcani a luat proporți uimitoare. Rușii au declarat război Austriecilor, Germanii Francezilor, iar noi?.. Noi stăm cu mâinile 'n sân?.. Nu ! Noi mobilizăm !.. Cu cine mergem ? Iată întrebarea ce și-o pun toți. Eu răspund : cu toți să mergem ! Cum, vă veți întreba?.. Cu Rușii contra Austriecilor să căpătăm Ardealul, ce de sute de ani despărțit de trupul țării este, care este locuit de Români cu sentiment național, cari vor da mâna și se vor lupta alături de noi. Cu Austriecii, cari învinși fiind vor primi ajutorul nostru contra învingătorilor pe care-i vom învinge fiind sleiți de puteri și vom căpăta astfel Basarabia și având-o și pe ea care de-o sută de ani cu mârșenie ne-a fost luată, vom vedea visul nostru împlinit, visul care nu trebuie să mai fie vis, unirea tuturor Românilor sub acelaș steag!.. Așa trebuie să mergem !?..“ Ce zici?..

*Kamadeva* — Admirabil, bre, știi cum îi iei ? N'ai idee !.. Acum să vezi ce mi s'a întâmplat mie.. (se aud pași afară) mi se pare c'a venit !..

*Mișu* — O șterg. la revedere și succes ! [iese]

#### SCENA XII

**Kamadeva, Jurnalistul, (cu barbă și mustăți negre)**

*Kamadeva* — (schimbând glasul) Bonjur moșie !..

*Jurnalistul* — (tușește, se vaită prin semne de mâsele).

*Kamadeva* — (schimbă vocea) Poftiți, vă rog, stați jos !

*Jurnalistul* — (schimbă vocea) Merçi. (se așează alături, so în-deasă unul într'altul și se uită în ochi, se depărtează, jocul se repetă fără vorbe).

*Kamadeva* — Nu-i frig, aici ?

*Jurnalistul* — Cam.

*Kamadeva* — Ești tare drăguț.

*Jurnalistul* — Și matale (îi ia mâna și vrea să-l sărute pe obraz, când în ușă apare Viorel și D'Artagnan.

#### SCENA XIII

**Aceiași, D'Artagnan, Viorel, în urmă Mișu și Georges.**

*D'Artagnan și Viorel*—(surprinzându-i) A !.. tresar și se scoală'n picioare ; cei doi dispar).

*Kamadeva* — Am auzit parc'ă prima literă a alfabetului !..

*Jurnalistul* — abia ținându-și frica). Aș, și s'a părut !.. (se așează iar și se sărută).

*D'Artagnan* — (lui Viorel afară), Mi se pare că a venit!..

*Viorel* — Și mie mi se pare!..

*D'Artagnan* — Stai, mă voi convinge imediat... (apare'n ușă). Dar samana al dracului!.. (vine încet și-l privește de aproape, apoi în vârful picioarelor iese iute, lui Viorel). Nu-i, nu-i el!.. E altcineva!.. N'are aluniță'n frunte, nu-i el?..

*Viorel* — N'are?.. (intră încet).

*D'Artagnan* — Nu!

*Viorel* — Atunci nu-i el!..

*D'Artagnan* — Nu-i!..

*Viorel* — Ei vezi ce ți-am spus eu?..

*D'Artagnan* — (țipă) Ce mi-ai spus?.. (Viorel 'l trage de mână afară, el nu vrea). Lasă-mă'n pace (către Jurnalist) Cine ești D-neata?..

*Jurnalistul* — (brusc) Directorul!.. (Kamadeva râde)

*D'Artagnan* — Cum?..

*Jurnalistul* — Adică nu!.. Eu sunt... E soția D-tale?.. (Kamadeva râde).

*D'Artagnan* — Vezi ușa?..

*Jurnalistul* — [zăpăcit] Da... da... văd..

*Kamadeva* — (lui D'Artagnan) Ce faci?.. Cum îl dai afară?..

*D'Artagnan* — (furiOS) Să iasă!.. (intră ceilalți râzând în hote).

*Kamadeva* — Nu-i directorul?..

*Toți* — Nu, ha, ha, ha!.. râd tare. Kamadeva iese afară și vine cu jurnalstul de barbă).

*Kamadeva* — Cine ești mătate?.. (ii scoate barba cu forța și rămâne trăsniț). Cum, tu ești nenorocitul?..

*Jurnalstul* — Da eu!.. îi dă voalul la o parte, scuiPă) Pici, drace!.. Tu ești?..

*Toți* — Frumoasă păcăleală!.. (râd) Bravo lui Directorul!..

*D'Artagnan* — Eu am fost autorul ei, căci eu am scris c. p., nu directorul, deci tot meritul e al meu!.. (în ușă apare directorul).

#### SCENA XIV

#### Cei de sus, directorul

*Directorul* — [se oprește în ușă și privește lung în scenă).

*Georges* — Sst!.. Directorul!.. (toți se dau înapoi îngroziți unul peste altul).

*Directorul* — Ce-i așa?.. Ce 'nseamnă această situație?..

*Mișu* — (solemn) Am fost cu toții păcăliți; o scrisoare care ne vestiă venirea D-tale, ne-a făcut să ne ducem să vă primim la gară; voiam să-ți facem o farsă, dar nevenind ea s'a întors asupra lui Kamadeva care a fost victima unei păcăleli mai ștrașnice... (toți râd prin colțuri).

*Directorul* — Ați încercat să vă bateți joc de mine?.. Și mai ales D-ta, D-le Kamadeva, gingașul poet!.. (îl ia de mână și scoate peruca). Frumos îți șade!.. Vei avea răsplata cuvenită în urma acestui atentat la... la... seriozitatea mea; deci vei fi așa de bun ca de bine

ce-ai venit să părăsești redacția noastră și nici un manuscris să nu mai trimiți, căci nu va fi publicat...

*Kamadeva* — Dar nu sunt vinovat. Toată afacerea se datorește D-lui D'Artagnan, care-a făcut scrisoarea, ca din partea D-vs. prin care vă anunțați sosirea...

*Directorul* — (către D'Artagnan, crud) Așa ?.. Care va să zică ai îndrăznit să încerci să plastografiezi ?.. Ai încercat să falsifici iscălitura mea ?..

*D'Artagnan* — Nu, nici nu m'am gândit, nici nu seamănă cu iscălitura D-tale...

*Directorul* — S'a isprăvit !.. Am zis !.. De azi numai ai ce căută pela redacția mea. Chiar în numărul viitor vom comunica cititorilor dimisia D-tale din comitet..

*D'Artagnan* — Dar nu mi-am dat'o !..

*Directorul* — O dăm noi.. Am isprăvit !.. Ați expediat revista ?.. (intră un băiețuș).

### SCENA XV

#### Cei de sus, un băiețuș

*Băiețușul* — Domnilor m'a trimis stăpânu să vă spun că vă așteaptă la corectura revistei..

*Directorul* — (țipă) Cum ?.. (Băiețușul speriat fuge) N'ați făcut corectura ?.. De ce ?.. Desigur tot amicul D'Artagnan..

*Georges* — Nici nu s'a cules macar, toată revista !..

*Directorul* — (țipă) Ei poftim !.. M'ați distrus !..

*Mișu* — Maț distrus.. se poate !..

*Directorul* — [continuă pe tonul de mai sus] Toată situația mea de până acum a fost năruită de neghiobiile voastre !.. Ce'nseamnă asta stimabililor !.. Uff !.. (se liniștește). Să vă duceți toți la corectură, până la șase jumătate să fie gata !.. Hai !.. (ies).

*D'Artagnan* — (lui Mișu, trist) Uite foiletonul !.. L-am transcris !.. [ies toți].

### SCENA XVI

#### D'Artagnan singur.

(se așează pe un scaun și cade cu capul pe mâini. Se aud 'ne surdină un cor cântând :

Pe aria : „Odată într'o curte era un cocoșel” (Suzana)

#### CORUL

„Ai vrut să faci o glumă și tu pe-acest pământ  
Dar iată, vai de tine, ce trist desnodământ !.  
Căci gluma fiind proastă s'a 'ntors asupra ta  
Și frunze de-azi în colo la câini tu vei tăia !

Tirara, Tirara !..

Deci tu de-acum de vei avea

O slujbă iar pe undevă

Vezi când ai vrea să mai glumești

La fel să nu pățești !..

(După acest cântec el se plimbă nervos și supărat cu mâine în buzunar. De odată se oprește 'n loc și cântă pe aceeași arie :)

### D'Artagnan

I

Priviți acum la mine 'n ce situație sunt  
Nu cred să fie nimeni de pe acest pământ !.  
Voind să fac o glumă priviți ce s'a 'ntâmpat  
Eu am rămas pe uliți, calic și nemâncat.

Tirara, Tirara !.

Vă rog pe mine m'ascultați  
Și-altuia groapa nu săpați  
Căci atunci voi fără vedeă  
Intr'ansa veți cădeă !

II

Pe când eram în școală la teze copiam  
Crezând că eu pe sfoară profesorul trăgeam !.  
Dar într'o bună ziuă ei m'a prins copiind  
Și'n catalog un *una* el mi-a trântit răsând !.

Tirara, Tirara !.

Și-acum școlari, vă dau un sfat  
Să vă lăsați de copiat  
Căci de vă prinde... „fiți atenți !”  
Rămâneți repetenți !.

III

Și tot pe vremea-aceea, mereu trăgeam la fit  
Dela limba latină, dar vai eu m'am pârlit !.  
Căci pe listă în Iunie, eram pus corigent  
Și la examen toamna, am rămas... repetent !.

Tirara, Tirara !.

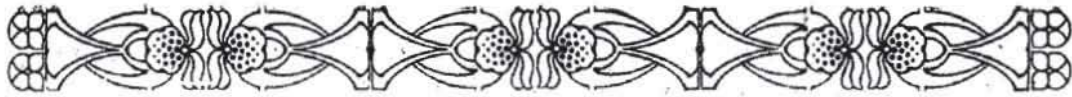
Deci iar un sfat vă dau acum  
Nu trageți fitu nici de cum  
Căci tu fiind prea mult absent  
Vei rămâne repetent !...

Și voi colegi de clasă ce fundul îl formați  
Ce v'am făcut eu vouă, de mă aplaudați ?  
Lăsați-mă pe mine să-mi văd de treaba mea  
M'am zăpăcit cu totul, vă spun pe cinstea mea !.

Tirara, Tirara !.

Râdeți de mine voi acum  
Ori câți ați vrea, îmi văd de drum...  
Iar dela mine sfat luați :  
„Altuia groapa nu săpați !.

— Cortina —



## Soluțiile problemelor din No. 12

**Aritmetică:** 1. *Un călător parcurge un drum dintre 2 sate, mergând de la primul la al doilea în  $2\frac{1}{2}$  ore, iar la întoarcere în 2 ore și cu iușala de 80 m. pe minută, —Care'i distanța dintre sate și câți metri a făcut pe oră la ducere?*

Gh. Ionescu, II. Focșani.

Dacă pe minută a făcut 80 m. atunci în 2 ore, care fac 120 minute va parcurge  $120 \times 80 = 9600$  m., adică distanța dintre cele 2 sate.

Această distanță făcând'o la ducere în  $2\frac{1}{2}$  ore sau 150 minute într'o minută va face:  $9600 : 150 = 64$  m, și deci pe oră va merge cu  $64 \times 60 = 3840$  m.

Rezolvită de: *Ifoaie C. Virgiliu*, II liceul Focșani, *Gr. A. Trifescu*, III gimnaziu Alexandria. *Nicolau Th. Aurel* II, Focșani. *Apreutesei Ioan*, II Focșani. *Const. N. Munteanu*, III Focșani. *Manolescu N. Radu*, II Focșani. *Avr. M. Brener*, III Focșani, *Calman I. Aron*, II comercială Focșani.

7. *Zece bărbați și opt femei, câștigă împreună 50,40 lei pe zi. Dacă 5 bărbați primesc 19,20 lei, cât câștigă fie-care femeie?*

Dacă 5 bărbați primesc 19,20 lei pe zi, 10 bărbați vor primi  $19,20 \times 2 = 38,40$  lei.

Scăzând acum 38,40 lei din 50,40 lei, căpătăm ceia ce câștigă 8 femei pe zi, adică 12 lei și atunci una va câștiga :

$$12 : 8 = 1,50 \text{ lei.}$$

Rezolvită de: *Chiper N. Petru*, I Focșani. *Ionel N. Cerchez*, II Focșani. *Bernștein B. Elias*, II Focșani. *Avr. Brener*, III Focșani, *Apreutesei I* Focșani. *Apreutesei Ion*, II Focșani. *Ifoaie C. Virgiliu*, II Focșani. *Mironescu A. Aurel*, II Focșani. *Rădulescu I. Dinu*, I Focșani. *Simionescu Cezar*, II Focșani. *Nicolau Th. Aurel*, II Focșani. *Atanasiu M. Eugeniu* II Focșani. *Brener M. Iancu* II comercială Focșani. *Toma St. Gurău* II Focșani. *Gr. A. Trifescu*, III Alexandria.

*Un crescător de porumbei avea un număr oare care, pe care și-a propus să-i vândă cu 2,75 lei perechea. Perzând 12 porumbei, socotește că dacă vinde pe cei rămași cu 3,25 lei perechea, ia aceiași sumă, Câte perechi a avut el?*

Perzând 12 porumbei sau 6 părechi, el pierde

$$6 \times 2,75 \text{ lei} = 16,50 \text{ lei.}$$

și ureând prețul fiecărei perechi rămase cu câte 50 bani, atunci de câte ori se va scoate 50 bani din 16,50 lei, atâtea părechi i-a rămas, adică  $16,50 : 0,50 = 33$  părechi și cu cele 6 părechi pierdute fac 39 părechi, cât a avut el la început.

Rezolvită de; *Gr. A. Trifescu*, III gimn. Alexandria. *Nicolau Th. Aurel*, II Focșani.

10. Câți bani aveam, dacă după ce am pierdut 0.05 din ei și am cheltuit 0.4 din rest mi-a mai rămas 17,10 lei?

Insemnând toată suma cu 1, din care pierzând 0.05 din ea, rămâne 0,95 din ea.--Acum cheltuind  $0.4 = \frac{4}{100}$  din rest adică

$$0,95 \times 0,4 = 0,380 \text{ fac în total}$$

$$0,05 + 0,38 = 0,43 \text{ din suma ce aveam,}$$

care scăzută din aceea sumă, rămâne 0,57 din sumă, și dacă 0,57 din sumă face 17,10 lei, atunci suma ce aveam este

$$17,10 : 0,57 = 30 \text{ lei.}$$

Rezolvită de: Gr. A. Trifescu, III gimn. Alexandria.

### Probleme propuse

Se dau 3 vase cu capacități diferite: primul de 10 litri, al doilea de 7 litri și al treilea de 3. Primul fiind plin și celelalte două deșarte, cum se va procedea să servindu-se numai de cele 2 deșarte să se facă ca în primele 2 să fie câte 5 litri?

**Aritmetică.** 6. Un meșc (culbec) are de suit un pom înalt de 7 m.—El suie pe zi 2 m. dar noaptea lunecă 1 m.—Câți metri a suit el când a ajuns în vârful pomului?

Heinrich Pfnaisl cl. II Focșani.

7. Un tată cu fiul său câștigă împreună 124,80 lei în 26 zile. Cât câștigă fie-care pe zi, dacă prețul lucrului zilnic al fiului nu este de cât cele 0,6 din prețul lucrului tatălui?

8. Un urmăritor care de lucrători au de lucrat fie-care 120 m; doi din ei nu pot urma lucrul, fiind bolnavi. Se întreabă, câți lucrători sunt, avându-se în vedere că prin lipsa celor doi, fiecare trebuie să lucreze câte 10 m. în plus?

9. Doi meșteri lucrează împreună. Primul, care ia pe zi cu 2 lei mai mult ca al doilea, lucrează 19 zile și ea 14 lei mai mult de cât al doilea, care lucrează 27 zile, cât ia pe zi fie-care?

R.

10. Cineva cumpără 3 kgr. cafea și 4 kgr. zahăr, plătindu-le cu 12,50 lei.—A doua oară cumpără 5 kgr. cafea și 4 de zahăr, însă acum negustorul îi spune că scumpindu-se zahărul, trebuie să plătească mai mult cu 0,15 lei kgr. de cum îl cumpăraseră înainte. Așa că el plătește acum 18,10 lei. Cât costă Kgr. de cafea și cât cel de zahăr?

Nic. Gh. Doru, normalist Buzău.

## Voci din presa italiana

priitoare la excursia noastră

*Din momentul când, debarcând la Ancona, am pus piciorul pe pământul scump al Italiei până'n ziua când am părăsit poetică Veneție am fost îmbrățișați cu dragoste sinceră de frații noștri latini.*



ANCONA

**Rumeni di Passaggio**

Sono arrivati quest'oggi da Fiume una cinquantina di rumeni, fra cui si notano signore, professori e studenti, diretti dal professore Costantino Leonescu, insegnante di storia e filosofia nel liceo «Unirea» di Focsani. Ripartiranno questa sera per Roma. La Tribuna. 12 April

**Professori e studenti rumeni a Roma**

I nostri lettori rammenteranno come due anni addietro e precisamente il 21 Aprile 1911, giunse a Roma una commissione di quarantadue rumeni composta di dodici professori e di trenta studenti del Liceo di Focsani diretta dal sig. prof. Costantino Leonescu, professore di storia e filosofia nel liceo «Unirea».

Nel 1911 i rumeni ci portarono i saluti della Rumenia, in occasione del cinquantenario della proclamazione del regno italiano.

Oggi nuovamente arriverà in Roma il prof. Costantino Leonescu, con dodici professori e quaranta studenti, in viaggio d'istruzione; essi prenderanno parte alle feste del Natale di Roma.

Sappiamo che gli studenti dell'università di Roma e dei licei, andranno loro incontro alla stazione, dove il cav. uff. Severino Attilj darà il benvenuto ai professori, alle signore e agli studenti di Focsani.

Il Messaggero. 20 April

**I rumeni a Castel Sant'Angelo**

Il prof. Costantino Leonescu, accompagnato dai dodici professori di Focsani, da varie signore rumene e dalla comitiva dei quaranta studenti rumeni, in seguito al gentile invito del colonnello Borgatti, ha visitato lo storico monumento di Castel Sant'Angelo.

Il colonnello stesso accompagnò la gioventù rumena fornendo giustamente le più utili spiegazioni storiche.

Arrivati alla terrazza del Castello i giovani rumeni presi da uno spontaneo entusiasmo intonarono l'inno di Garibaldi e la «Bella Italia» e con evviva all'esercito italiano, al re ed alla nazione acclamarono festosamente il colonnello Borgatti ed il cav. capitano Milesi, i quali portavano all'occhiello il nastro tricolore rumeno.

La visita al Castello terminò con una sorpresa graditissima, con la traversata della galleria che percorre la distanza dal Castello fino alla piazza di San Pietro, ove i rumeni si separarono dal colonnello Borgatti con nuovi evviva e ringraziamenti infiniti.

Il sig. C. J. Mitilineu, antico segretario della legazione di Rumenia, ringraziò vivamente il colonnello Borgatti a nome della simpatica comitiva.

Il Messaggero. 23 April.

**Una festa rumena**

Ieri sera, al ristorante dei Cesari, ha avuto luogo un banchetto offerto dal ministro della Rumania S. E. Costantin Diamandy a un gruppo di cinquanta persone, allievi e professori del liceo di Focsani, venuti durante le vacanze della Pasqua ortodossa, per vedere Roma ed una parte dell'Italia. Al banchetto hanno preso parte, oltre il Ministro, il primo

segretario, sig. Pennesco, l'addetto militare capitano Ignat, Elena Bacaloglu, il dott. Robesco e il dott. Mitilineu. La simpatica riunione, dovuta alla squisita amabilità del distintissimo rappresentante della Rumania sig. Diamandy, è riuscita a meraviglia e ha dato luogo a delle manifestazioni patriottiche italo-rumene. È stato cantato in coro ed in italiano l'inno di Garibaldi, la bandiera, altre canzoni italiane e poi l'inno nazionale rumeno, e canti caratteristici e popolari della Rumania.

Molti i brindisi augurali. A mezzanotte i commensali si sono sciolti.

La riunione ha lasciato in tutti la più bella impressione e il ricordo incancellabile di una simpatica e patriottica serata, passata nel cuore della madre Roma.

La Tribuna. 25 April

**I rumeni al Campidoglio.** — Ieri il prof. Costantino Leonescu, dirigente la numerosa comitiva rumena, ed i professori e studenti rumeni visitarono il Museo e la Galleria del Campidoglio, il tabulano, la torre ecc. Quindi, invitati dal nostro prof. Marcelliani, così caro ai rumeni, la comitiva si recò nel di lui studio ove ammira la *Roma ericostruita* dell'insigne archeologo, ascoltandone con vivo interesse una dotta conferenza.

I professori, le signore e gli studenti del liceo «Unirea» din Focșani si congratularono calorosamente col prof. Marcelliani.

I prof. Leonescu, Papadopol, Balan e Kolesș invitarono il Marcelliani a un banchetto durante il quale il coro rumeno cantò con vero slancio l'inno di Garibaldi e *Bella Italia*.

I prof. Leonescu e Marcelliani brindarono fra entusiastici applausi e la commozione invase gli astanti quando il Marcelliani baciò il Leonescu dicendo che estendeva questo bacio a tutta il popolo rumeno.

Così, la degna opera dei compianti Urechia, Tocilescu e Russu Sirianu, con intelletto d'amore continuata da uomini di valore come Leonescu, Mateescu, Lăduncă, Papadopol e altri, appartenenti al liceo di Focșani, procede indefessamente, con i migliori risultati per la fratellanza dei due popoli uniti nel nome sacro di Roma.

Il popolo romano. 25 April.

### Banchetto rumeno

L'altra sera alle 7 al Castello dei Cesari ebbe luogo un banchetto offerto dal ministro di Romania a Roma, in onore del prof. Costantino Leonescu, dei professori, delle signore e degli studenti della comitiva rumena diretta dal Leonescu stesso. Il ministro Diamandy, rappresentante del regno rumeno presso il Quirinale, con gentile pensiero invitò a questo banchetto anche la colonia rumena residente in Roma.

Il primo a parlare fu il prof. Costantino Leonescu, il quale ebbe parole di profonda affezione per la nostra Italia e d'entusiasmo per Roma, che, con accento caldo e generoso chiamò la capitale intangibile.

Il Leonescu terminando il suo discorso levò il bicchiere ed invitò la gioventù, i professori e tutti a bere alla salute del re Carlo e del ministro di Romania. Gli studenti intonarono l'inno rumeno, fra evviva e applausi. Al Leonescu, rispose commosso il ministro Diamandy,

ringraziando tutti dell'occasione che gli si presentava di congratularsi con i professori della patriottica città di Focsani, i quali, per la seconda volta, hanno saputo organizzare e disciplinare una così desiderata escursione nella nostra Roma. Parlarono ancora: la nota scrittrice rumena Elena Bacaloglu, lo studente Rarincescu, il dott. Robescu, lo studente N. M. Gross, il maggiore Ignat ed altri. La bella riunione tra gl'inni rumeno e garibaldino, gli evviva a Roma e alla Rumania, si protrasse fino a tarda ora nella più schietta cordialità.

Il Messaggero. 25 Aprile.

### Gli Studenti Rumeni

Ieri mattina alle 9,30 gli studenti secondari rumeni, che sono in gita di istruzione in Italia, si recarono alla Sapienza \*) per visitare il nostro glorioso Ateneo.

Nell'aula dove insegnava il prof. Simoncelli, un professore rumeno disse, fra applausi entusiastici, alcune parole spiegando la loro gita e plaudendo all'Italia, maestra di civiltà.

Rispose il prof. Simoncelli, affermandosi lieto e commosso dalla visita goliardica. Egli plaudi alla Rumania, e raccogliendo le parole del professore rumeno, che disse i rumeni i latini di Oriente, affermo l'Italia la madre del diritto. Gli studenti rumeni cantarono quindi un inno all'Italia e, fra applausi incessanti, l'inno di Garibaldi. Essi si recarono, seguiti da tutti gli studenti presenti, al Palazzo Carpegna, dove il prof. Giri salutò i giovani e li ringraziò del pensiero affettuoso. Gli studenti rumeni presero poi la via de' Sediari e, dopo avere improvvisata una dimostrazione di simpatia al popolo italiano, si recarono al Gianicolo.

Il Messaggero. 26 Aprile.

**I rumeni alla Sapienza\*) e alla Galleria Corsini.** — Ieri mattina, alle 9,30 gli studenti rumeni del liceo „Unirea“, guidati dai loro professori ed accompagnati dalle signore che fanno parte della comitiva, si recarono a visitare i nostri studenti universitari nelle varie aule della Sapienza, ove i professori facevano lezione. I rumeni furono accolti con grande entusiasmo e con vivissimi applausi dai nostri studenti. Il prof. on. Simoncelli salutò gli ospiti graditi con un nobile e patriottico discorso che fu coronato da una prolungata ovazione.

Terminate le prime lezioni alle 10, gli studenti rumeni uscirono dalle aule e nell'atrio i colleghi romani rinnovarono loro con maggiore calore, le dimostrazioni di simpatia. I rumeni, dopo aver cordialmente ringraziato per l'affettuosa accoglienza, comunicarono che sarebbero andati a visitare la Galleria Corsini: gli studenti romani decisero di accompagnarli e così si formò una colonna di oltre duecento studenti, che si avviò verso il corso Vittorio Emanuele. Il commissario cav. D'Orazi ed il delegato cav. Schiavo, disposero un ottimo servizio d'ordine con trenta carabinieri e pochi agenti in borghese. Gli studenti, tra gli applausi e gli evviva, passarono per ponte Sisto, giunsero alla Galleria Corsini in via della Lungara. Il cav. D'Orazi ed i dirigenti la comitiva rumena ottennero la concessione di ingresso libero per gli ospiti e per una rappresentanza di studenti e studentesse di Roma.

Gli altri sostarono brevemente sotto le finestre della Galleria e poi si allontanarono senza alcun incidente. La visita dei rumeni nelle sale della Galleria si protrasse per qualche ora, suscitando la più viva ammirazione, negli ospiti. Indi gli studenti romani si recarono a visitare il monumento a Garibaldi sul Gianicolo.

Il popolo romano. 26 Aprile.

\*) Universitatea din Roma.